

COLLEGEVOORSTEL

ONDERWERP : Minimabeleid 2019-2023

ZAAKNUMMER : 15721-2018

B&W VERGADERING : 28 augustus 2018

INTEGRALE ADVISERING : Tamara Schrör (domein Sociaal), Chris ten Have (Financiën),
Remco Tijhuis (Inkomen)

PORTEFEUILLEHOUDER : Mw. G. (Gerria) Toeter-Aalderink

VOOR INFORMATIE : Judith Broekhuizen

BESTUURSSAMENVATTING

In 2017 en 2018 is gewerkt aan het evalueren van het lopende minimabeleid en is onderzoek gedaan naar verbeterpunten. Dit heeft geresulteerd in het nu voorliggende minimabeleidsplan van de Gemeente Raalte voor de periode 2019-2023. Dit beleidsplan volgt het Beleidsplan minima 2015-2017 op. Naast onderzoek naar het inkomenseffect van onze minimaregelingen, zijn er gesprekken gevoerd met relevante partners. Daarnaast zijn in de brede bijeenkomst op 11 juni met raadsleden en partners uit het veld, de contouren voor het nieuwe minimabeleid opgehaald. De adviesraad Werk en Inkomen heeft nu advies uitgebracht op het plan. Na instemming door het college, wordt het plan ter besluitvorming aangeboden aan de Raad (september 2018).

BESLISPUNTEN

1. In te stemmen met het Minimabeleidsplan 2019-2023: 'Iedereen in Raalte doet mee!'
2. De Raad voor te stellen. het Minimabeleidsplan 2019-2023: 'Iedereen in Raalte doet mee!', vast te stellen
3. Akkoord te gaan met het versturen van de brief aan de adviesraad Werk & Inkomen

BESLUIT

Conform, 

INLEIDING

In 2017 en 2018 is gewerkt aan het evalueren van het lopende minimabeleid en is onderzoek gedaan naar verbeterpunten. Dit heeft geresulteerd in het nu voorliggende minimabeleidsplan van de Gemeente Raalte voor de periode 2019-2023. Dit beleidsplan volgt het Beleidsplan minima 2015-2017 op.

Het minimabeleid is vooral gericht op maatschappelijke participatie en heeft tot doel om mensen met een laag inkomen en/of problematische schulden de mogelijkheid te bieden mee te blijven doen in de maatschappij.

Dit plan is tot stand gekomen door informatie verkregen bij ketenpartners, uit de ambtelijke organisatie, het klantervaringsonderzoek van de gemeente Raalte, een behoeftenonderzoek onder de doelgroep door Humanitas en Stichting Leergeld, gesprekken door de GGD met kinderen uit gezinnen met een laag (besteedbaar) inkomen, de werkgroep minimabeleid en schulddienstverlening, informatie van brancheorganisaties, zoals het NIBUD en Divosa en als laatste de brede bijeenkomst met raadsleden en partners uit het veld.

Vanuit het regeerakkoord is nadrukkelijke aandacht gevraagd voor het verkleinen van de armoedeval en ook in eerdere bijeenkomsten is door raadsleden aangedrongen op het verkleinen van de armoedeval.

Daarnaast is door lokale partners de behoefte uitgesproken om de doelgroep van ons beleid te verbreden: mensen met een inkomen tot 120% hebben in sommige gevallen ook moeite om rond te komen.

In dit beleidsplan komen de speerpunten van ons beleid naar voren en wordt een richting voor de komende jaren ingezet. Na vaststelling van het plan, zal samen met de betrokken partijen een uitvoeringsplan worden opgesteld. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het huidige beleid zijn:

Regeling meedoen 18+

De regeling Participatiebijdrage uit het huidige beleid wordt samengevoegd met de sportkostenregeling en opengesteld voor de doelgroep met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Samen vormen zij in het nieuwe beleidsplan de regeling Meedoen. Er vindt voor deze regeling een versoering op het beschikbare bedrag per persoon plaats. Het brede pallet aan regelingen blijft echter verder grotendeels ongewijzigd in stand.

De regeling Meedoen voor volwassenen wordt verlaagd van € 499 naar € 250 per persoon. Door deze verlaging wordt een bredere doelgroep in staat gesteld deel te nemen. Daarnaast wordt door deze verlaging de armoedeval beperkt.

Regeling Meedoen 18-

De diverse regelingen voor kinderen worden gebundeld in 1 regeling. Hierdoor ontstaat meer keuzevrijheid en is maatwerk mogelijk en op deze manier kan beter worden aangesloten bij de behoeftes van het kind/de ouder. Ook hier verbreden we de doelgroep van 110 naar 120% van de geldende bijstandsnorm. Zwemles stellen we voor de brede doelgroep tot 120% beschikbaar en gaat niet ten koste van het budget voor meedoen. We verlagen de bedragen zoals in tabel 1 aangegeven. Daarmee blijven we voor kinderen in het basis en het vervolgonderwijs in de buurt van het bedrag van de gemiddelde besteding. In 2017 is er per kind gemiddeld € 383 besteed vanuit de verschillende kind-regelingen. Voor hen die boven het bedrag uitkomen, door bijvoorbeeld een duurdere excursie of schoolmaterialen, stellen wij een calamiteitenpotje beschikbaar. Zo kan er maatwerk worden geleverd en tóch worden voldaan aan eventuele uitschieters in enig jaar.

Oude kindpakket tot en met 2018			nieuwe kindpakket vanaf 2019	
Participatiebijdrage	0 tot 18 jaar	€ 216	Meedoen 0 tot 4 jaar	€ 100
Sportkostenbijdrage	0 tot 18 jaar	€ 283	Meedoen BO	€ 300
Schoolkostenbijdrage	4 tot 18 jaar	€ 216	Meedoen vervolgonderwijs	€ 450
Brugklasbijdrage	13 jaar	€ 216	zwemles	Wordt vergoed
Fashioncheque	4 tot 18 jaar	€ 100	calamiteitenpotje	€ 15.000

Tabel 1: beschikbare bedragen per kind

Door het verlagen van bedragen van deze regelingen, wordt de armoedeval beperkt.

BEOOGD EFFECT

Met dit minimabeleidsplan geven wij vorm aan het minimabeleid voor de komende jaren en stellen wij inwoners met een laag inkomen en/of problematische schulden in staat mee te blijven doen in de maatschappij én zetten we in op het dempen van de armoedeval.

ARGUMENTEN

1.1 In de afgelopen periode is zowel in landelijke trends als ook bij lokale partners de behoefte geuit om een bredere doelgroep te betrekken in het minimabeleid. In het beleidsplan voor de komende jaren worden ook mensen met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm in staat gesteld gebruik te maken van de regeling Meedoen.

Een verbreding van de doelgroep van 110 naar 120% van de geldende bijstandsnorm is een wens van de partners. Juist ook mensen die nu geen gebruik kunnen maken van ons minimabeleid doordat zij net boven de inkomensgrens zitten, hebben soms te weinig geld om rond te kunnen komen.

1.2 Het Rijk verzoekt gemeenten aandacht te hebben voor het verkleinen van de armoedeval: werken moet lonen. Door het verlagen van de bedragen binnen een aantal regelingen en het verbreden van de doelgroep voor de regeling Meedoen, verkleinen we de armoedeval voor minima in de gemeente Raalte.

Het pallet aan regelingen en de hoogte van de bedragen die daarbij horen, werken in sommige gevallen een armoedeval in de hand.

Het Rijk vraagt gemeenten oog te hebben voor de armoedeval die het gemeentelijk beleid tot gevolg kan hebben. In dit nieuwe beleidsplan is de gewenste verbreding van de doelgroep deels bekostigd door een geringe versoering van een aantal minima-regelingen. Hiermee dempen we de armoedeval.

1.3 Alle kinderen die tot de doelgroep behoren kunnen op zwemles en we leveren maatwerk. In eerdere gesprekken met Leergeld Salland zijn de bedragen besproken, die in hun ogen noodzakelijk zijn om kinderen mee te kunnen laten doen. Het gemiddelde bedrag dat in 2017 door kinderen in een gezin met een inkomen tot 110% van de geldende bijstandsnorm is besteed, ligt op € 383. Stichting Leergeld heeft aangegeven dat zwemles een belangrijke factor is in deze kosten. Ook zien zij dat er een aantal kinderen dit gemiddelde fors overschrijdt door bijvoorbeeld hoge schoolkosten in enig jaar. Met het nieuwe beleidsplan halen wij de zwemlessen uit het kindpakket en stellen we dat beschikbaar voor alle kinderen in een gezin met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm. Zo drukken die zwemleskosten niet meer op het beschikbare budget meedoen per kind.

Daarnaast stellen we een bedrag beschikbaar voor een calamiteitenpotje. Dit bedrag kan door Leergeld worden ingezet voor kinderen die in enig jaar meer kosten hebben voor school door bijvoorbeeld een excursie, de aanschaf van leermiddelen of andere hoge bedragen die niet uit een andere voorziening kunnen worden betaald.

Zo hoeft de verlaging van de bedragen geen negatieve gevolgen te hebben voor het individuele kind.

1.4 De Adviesraad Werk & Inkomen heeft positief geadviseerd op het nieuwe minimabeleidsplan. Ook Leergeld Salland, een belangrijke partner voor de uitvoering van het kindpakket, heeft positief gereageerd op het voorliggende plan.

Inmiddels heeft de Adviesraad Werk & Inkomen positief geadviseerd op de hoofdlijnen van het minimabeleidsplan. Zij laten zich positief uit over de totstandkoming van dit plan en kunnen zich vinden in de geformuleerde speerpunten. Daarnaast geven zij nog verdere adviezen, met name gericht op de uitwerking van het minimabeleidsplan. Een aantal adviezen wordt in de praktijk al aangepakt, over andere gaan wij het gesprek met hen aan.

De Adviesraad heeft te kennen gegeven geen meerwaarde te zien in het aanstellen van een budgetcoach. Zij zijn van mening dat die er al voldoende zijn in de gemeente Raalte. Wij zien echter meerwaarde in het inzetten van een medewerker, met name gericht op preventie. De benaming budgetcoach dekt dan niet voldoende de lading. Er komt een andere naam voor deze rol en uitwerking van de invulling van deze rol zal in samenspraak met de partners plaatsvinden.

Uitgangspunt is om aan te sluiten bij wat er al is in Raalte. Het doel is om armoede nog beter op de kaart te zetten door voorlichting over en preventie van armoede en problematische schulden, het

stimuleren van initiatieven en het verbinden van partijen. De uitwerking en invulling van deze rol wordt in het uitvoeringsplan nader uitgewerkt. Bij die uitwerking betrekken we ook onze partners.

Ook van Leergeld Salland hebben wij apart een reactie ontvangen. In de aanloop naar het beleidsplan is meerdere keren met Leergeld gesproken over de contouren van het plan, over de behoeftes van kinderen en over de rol van Leergeld. Zij hebben een positieve reactie gegeven op de hoofdlijnen van het minimabeleidsplan voor de komende jaren. Zij zijn één van de partners met wie wij het uitvoeringsplan vorm zullen geven, wanneer het plan is vastgesteld door de raad.

2.1 Het huidige minimabeleid loopt dit jaar af. Aan de raad is de toezegging gedaan om in 2018 met een nieuw minimabeleidsplan te komen.

In 2018 is gewerkt aan een nieuw beleidsplan. Een inkomenseffectrapportage door bureau KWIZ, gesprekken met partners uit het voorveld en de brede bijeenkomst met raadsleden en partners uit het veld op 11 juni hebben de volgende contouren opgeleverd:

- Onze lokale regelingen werken met name bij echtparen (met of zonder kinderen), een armoedeval in de hand.
- Wij hanteren nu een inkomensgrens van 110% van de geldende bijstandsnorm voor onze minimaregelingen. Verbreding van deze doelgroep is wenselijk.
- De wens om extra in te zetten op preventie om armoede en problematische schulden te voorkomen
- Maatwerk is nodig om aan te sluiten bij wat nodig is.
- Kinderen zijn een prioritaire doelgroep.

DUURZAAMHEID

Mens en maatschappij

Met dit beleidsplan beogen wij dat inwoners met een laag inkomen toch mee kunnen doen in de maatschappij. Het helpt een sociaal isolement te voorkomen. Ook worden inwoners met een kleine beurs in staat gesteld om te sporten of anderszins actief te zijn, wat de gezondheid ten goede komt. Wanneer inwoners gebruik maken van de voorzieningen om fysiek actief te zijn, dan draagt dat bij aan een gezonde leefstijl en aan het tegengaan van overgewicht.

Milieu en energie

In het beleidsplan is daarnaast aandacht voor de energietransitie bij huishoudens met een laag inkomen. De komende jaren zal ook deze doelgroep worden voorgelicht over slimme keuzes en energie-neutrale of energiebesparende maatregelen.

Economie

De armoedeval kan belemmerend werken op arbeidsparticipatie, omdat met name echtparen (met of zonder kinderen) er bij werkaanvaarding in veel gevallen financieel in eerste instantie op achteruit gaan.

Door het verbreden van de doelgroep voor een aantal regelingen en het verlagen van de bijbehorende bedragen, verkleinen we de armoedeval. We willen dat werken loont. Met de wijzigingen in dit beleidsplan reduceren we de belemmerende factoren voor arbeidsparticipatie.

KANTTEKENINGEN

Door de veranderingen in het voorliggende plan kunnen mensen erop achteruit gaan. Bij een aantal mensen zal het weerstand oproepen dat we weliswaar de regelingen deels openstellen voor een bredere doelgroep, maar dat de beschikbare bedragen per persoon worden verlaagd. Dit is echter maar voor een beperkt aantal inwoners het geval. Waar dit zou kunnen spelen (bij Leergeld) is het calamiteitenpotje ingevoerd. Daarnaast blijkt uit gegevens dat de beschikbare bedragen door slechts een klein deel van de doelgroep volledig worden benut. De gemiddelde uitgaven per persoon zijn een stuk lager dan het gemiddelde beschikbare bedrag per persoon.

FINANCIËN

De afgelopen jaren zijn de uitgaven op minimaregelingen behoorlijk toegenomen. Zie tabel 2.

	2013	2014	2015	2016	2017
Minimaregeling	75.867	94.912	102.448	130.431	155.441
Bijzondere bijstand	283.016	377.285	411.372	419.746	447.909
Coll. zorgverzekering	2.209	27.483	39.136	24.727	247.433
Kwijtschelding	121.901	129.559	156.581	164.575	173.496
Subsidies	83.970	82.958	108.949	166.749	233.072
Totale uitgaven minimabeleid	€ 566.963	€ 712.197	€ 818.486	€ 906.228	€ 1.257.351

Tabel 2: Ontwikkeling uitgaven minimabeleid 2013 - 2017

Voor 2018 is een bedrag à € 1.223.043 begroot.

Het beschikbare budget voor 2019 is € 1.247.787

Het totaaloverzicht van de uitgaven op de verschillende regelingen voor minima is dan als volgt:

Regeling	Kosten
Meedoen 18+	€ 115.500
Kindpakket: 18-	€ 183.000
Zwemles 18-	€ 20.000
Onderwijsbegeleiding 18-	€ 25.000
Calamiteitenpotje 18-	€ 15.000
Collectieve zorgverzekering	€ 240.000
Bijzondere bijstand	€ 346.287
Subsidies	€ 83.000
Preventie	€ 30.000
Communicatie	€ 15.000
Kwijtschelding	€ 175.000
Totale kosten	€ 1.247.787

Tabel 3: verdeling van de beschikbare middelen in het voorgestelde beleid

Met de verdeling van de middelen, zoals in bovenstaand overzicht, blijven wij binnen de beschikbare budgetten en kunnen we de veranderingen binnen de begroting opvangen.

VERVOLG

Wanneer het college instemt met het beleidsplan, wordt het beleidsplan ter besluitvorming aangeboden aan de Raad.

Wanneer het college instemt met de brief aan de Adviesraad Werk & Inkomen, wordt de betreffende brief verstuurd.

Na vaststelling in de raad wordt een implementatieplan opgesteld en wordt de bijbehorende verordening aangepast.

Met de partners uit het veld voeren wij nauw overleg over de implementatie en uitvoering.

COMMUNICATIE

Wanneer het college instemt met het beleidsplan, zal het bijgevoegde persbericht worden verstuurd.

Na vaststelling in de Raad, worden inwoners en partners geïnformeerd. Dit wordt uitgewerkt in een uitvoerings-/implementatieplan.

BIJLAGEN

Bijlage 1	Minimabeleidsplan 2019-2023, 'Iedereen in Raalte doet mee!'
Bijlage 1a	infographic 'Iedereen in Raalte doet mee!'
Bijlage 1b	Inkomenseffectrapportage KWIZ
Bijlage 1c	Minimaregelingen Deventer, Olst-Wijhe en Raalte
Bijlage 2	Raadsvoorstel en -besluit
Bijlage 3	Advies van de Adviesraad Werk & Inkomen op beleidsplan
Bijlage 4	Reactie aan Adviesraad op gevraagd advies
Bijlage 5	Advies Leergeld Salland op beleidsplan
Bijlage 6	Reactie op advies Leergeld Salland
Bijlage 7	Persbericht